

De Natuurkoffer?... Steengoed!

In de editie van RondUit juni 2013 schreef Lia Rademaker over haar ervaring en persoonlijke invulling van de Natuurkoffer voor ouderen. Tijdens mijn stageperiode gedurende de Natuurgidsencursus 2013-2014 bij woonzorgcentrum Gerardus Majella te Mijdrecht heb ik het door haar beschreven enthousiasme en de creativiteit alleen maar kunnen beamen.

Het 'groene binnen-uitje' prikkelt de ouderen over de omgevingsnatuur en geeft aanknooppunten voor een gesprek over en herinneringen aan vroeger. Door bekijken van, lezen over, luisteren naar, zingen van liedjes, knutselen en lekkers eten, kan het dan gaan over de kindertijd, jeugdherinneringen, het gezinsleven, oude gewoontes of over werk. En daardoor is elk reisverblijf van de Koffer weer anders! En dat is weer een prettige bijkomstigheid voor de ouderen én voor de IVN-vrijwilliger!

Een voorbeeld van deze diversiteit blijkt uit de volgende stage-ervaring. Die ochtend in mei gaat de Koffer letterlijk en figuurlijk met overgewicht op reis: het thema 'Stenen' en die dag neemt de groep afscheid van een geliefde deelnemer die naar een hospice gaat. Bij allen ligt er een gevoelige steen op de maag...

Maar met de letterlijke inhoud van de Koffer worden de tafels vandaag aangekleed met allerlei soorten stenen, boeken en een zoekkaart over stenen, foto's van een aantal nesten, pasgeboren dieren en prachtige bloesems en een vaas met voorjaarsbloemen uit de tuin. Op de achtergrond draait een cd met vogelgeluiden. Sommige ouderen reageren erop en herkennen bepaalde vogelsoorten. Anderen zeggen niets met vogels te hebben maar merken toch geregeld de vogelgeluiden op en weten zelfs de vogelsoort op te noemen...

En weet de groep waarom de vogels nú zo druk zijn? Mannetjes proberen vrouwtjes te vinden om verliefd op te worden, een nestje te bouwen en kleintjes mee te krijgen. Foto's van verliefde vogels, vogels met nestvulsel in de bek en van nestjes met eieren ondersteunen het verhaal. 'In mei leggen alle vogels een ei' maar velen weten ook dat de kwartel en de griet (grutto) dit niet doen! Al gauw komt het onderwerp op het eigen verliefd geweest zijn en hoe lang de heren en dames getrouwd zijn (geweest).

Met een vlinderfoto komt het onderwerp op STEEN; de vlinder zit op een steen en warmt zich op in het zonnetje. Mooi hè, vlinders en motten?! Spontaan wordt het liedje van Dorus gezongen 'Er wonen twee motten...'. En dat steen waar de vlinder op zit, waar komt dat oorspronkelijk eigenlijk vandaan? Van heel lang geleden, afgebrokkeld door weersinvloeden en water van bv. bergen, rotsen e.a. En nee, echt niet via de plaatselijke grindboer! De stenen gaan de tafel rond om te laten voelen hoe zwaar ze zijn en hoe de structuur ervan is.

En wat deden jullie vroeger met stenen? Zeilen, gooien, hinkelen, knikkeren. Al gauw komen de verhalen over de vakanties naar de bergen en de avonturen in een grot. En wat zijn de stenen van nu? Bv. de voetjessteen (pluimsteen) voor eeltverwijdering en de baksteen en dakpannen voor de huizenbouw. Met het opnoemen van de gal- en nierstenen volgen de verhalen 'wat mankeer jij?'

Vandaag mag ik als stagiaire een kofferbijdrage doen. Dit gaat over wat dieren met stenen doen. Via gelamineerde A4's presenteren de dieren hun 'steen-gewoontes'. De smidse van de lijster; de aalscholver die stenen eet om dieper te kunnen duiken als deze in zout water vist, de struisvogel die stenen voor de spijsvertering inneemt, de beer die zich ermee wast, de vis die er een schelp mee open krijgt, de aap die er een noot mee kraakt, de otter die de steen als aambeeld gebruikt om een schaaldier mee te openen en de gier die een ei ermee kapot gooit. Aandachtig worden de foto's bekeken. Als laatste volgt een raadsel: de steennis. Erg leuk om te zien hoe er eerst alleen en dan samen wordt gekeken en wordt gediscussieerd waar de steennis op de foto te ontdekken is! Wat een camouflage! Uiteindelijk wijs ik de vis aan.

Als afsluiting gaat een mandje rond met stenen waarvan de mooiste kan worden uitgezocht voor beschildering. Met in de mond een krijtsteentje wordt de keuze gedaan. De ene creatieveling maakt gebruik van verf, de andere van viltstiften om naar eigen inzicht een persoonlijke gelukssteen te maken. Weer een ander bepaalt de kleuren en kijkt toe hoe ze door de stagiaire op de steen worden aangebracht...

De gelukszoekers zijn ondanks het afscheid van vandaag tevreden bij de afsluiting van de Natuurkoffersessie. Binnen een steenworp afstand heeft de groep vandaag natuur beleefd. **De Natuurkoffer?... Steengoed!**

Renate Broxterman